

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 75/06-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. marca 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Š. V., bytom K., zastúpeného advokátkou JUDr. L. V., K., ktorou namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Košiciach v konaniach vedených pod sp. zn. 5 K 82/00 a sp. zn. 2 Cbi 24/03, a takto

rozhodol:

Sťažnosť Š. V. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. augusta 2005 doručená sťažnosť Š. V. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 5 K 82/00 a sp. zn. 2 Cbi 24/03.

V prípade konania vedeného pod sp. zn. 5 K 82/00 išlo o konkurznú vec úpadcu N., K., a. s. (ďalej len „úpadca“), v ktorej sťažovateľ mal postavenie konkurzného veriteľa.

Sťažovateľ uviedol, že „... ako konkurzný veriteľ a to na základe podanej prihlášky svojej pohľadávky proti úpadcovi – N., K., a. s., so sídlom K., kde si k pôvodnému konaniu 2 K 30/98 dňa 29. 6. 1999 prihlásil svoju pohľadávku vo výške 39 159,- Sk a mesačnú rentu 3 870,- Sk titulom pracovného úrazu, ktorý pracovný úraz sa mu stal 28. 9. 1983 a vo veci rozhodoval Mestský súd Košice, 23 C 175/87. (...)

Na základe tejto prihlášky (...) správca konkurznej podstaty JUDr. J. V. oznámil veriteľovi, že Najvyšší súd SR zamietol návrh na vyhlásenie konkurzu pre úpadcu, ale že následne Krajský súd v Košiciach uznesením 5 K 82/00 zo dňa 7. 9. 00 opätovne vyhlásil na majetok úpadcu konkurz, čo má za následok, že veriteľ si musí opakovane prihlásiť svoju pohľadávku. (...)

Na základe tejto skutočnosti 29. 11. 2000 veriteľ zopakoval svoju konkurznú pohľadávku s tým, že túto navýšil o rentu, ktorá mu mala byť vyplácaná do nového vyhlásenia konkurzu na sumu 50 819,- Sk. (...)

Konkurzný veriteľ mal zato, že v zmysle zákona o konkurze bude mu oznámený termín prieskumného pojednávania, resp. že správca konkurznej podstaty iným spôsobom bude v zmysle zákona voči konkurznému veriteľovi postupovať a keď zo strany správcu konkurznej podstaty tento neobdržal nič – žiadne stanovisko dňa 6. 3. 2003 urobil podanie k č. k. 5 K 82/00, pod ktorým je vedené konkurzné konanie pod novým číslom. (...)

Právny zástupca konkurzného veriteľa však ďalej, keďže so spisom sa nehýbalo 3 roky, využil možnosť a zisťoval stav v príslušnej súdnej kancelárii KS, kde mu dňa 15. 3. 03 bolo osobne odovzdané vyjadrenie správcu konkurznej podstaty k prihláške konkurzného veriteľa, pričom z tohto vyjadrenia vyplýva, že správca konkurznej podstaty neuznáva pohľadávku. V samotnom vyjadrení nie je samozrejme ani uvedená lehota, do ktorej by prípadne mal konkurzný veriteľ možnosť podať incidenčnú žalobu. Stanovisko správcu konkurznej podstaty bolo doručené súdu 12. 7. 2002 a ako sme už vyššie uviedli, súd stanovisko nedoručoval a len právny zástupca osobne naproti podpisu toto stanovisko dňa 15. 3. prevzal“.

V ďalšej časti sťažnosti sa sťažovateľ zmiňuje o tom, že 9. júna 2003 podal ako konkurzný veriteľ krajskému súdu žalobu o určenie pravosti prihlásenej pohľadávky vo výške 50 819 Sk proti správcovi konkurznej podstaty. Konaniu začatému na základe uvedenej žaloby bola pridelená sp. zn. 2 Cbi 24/03.

Sťažovateľ poukazuje na to, že aj keď si „... včas a riadne ešte v r. 1999 pôvodne prihlásil voči úpadcovi svoju pohľadávku, vec nebola právoplatne skončená, pričom jedná sa o náhradu škody na zdraví, ktorá škoda vznikla pracovným úrazom konkrétne o mesačnú rentu, na ktorú zo zákona má konkurzný veriteľ nárok v zmysle platnej legislatívy môže si uplatniť bývalý zamestnanec spoločnosti, ktorá zaniká bez právneho nástupníctva svojej pohľadávky voči S. p. len vtedy, keď bude mať doklad o tom, že jeho bývalý zamestnávateľ bol vymazaný z Obchodného registra bez právneho nástupníctva, avšak samozrejme S. p. prizná rentu len odo dňa, kedy táto spoločnosť právne zanikla“.

V nadväznosti na opísaný skutkový stav sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci samej rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že v označených konaniach krajský súd svojím postupom porušil jeho základné právo zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy. Zároveň sa domáhal, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať v napadnutých konaniach bez zbytočných prietáhov a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk.

Keďže zo sťažnosti nevyplývalo, či sťažovateľ pred tým, než sa obrátil na ústavný súd, vyčerpal pokiaľ ide o konanie vedené na krajskom súde pod sp. zn. 2 Cbi 24/03 všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov [§ 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], ústavný súd 7. septembra 2005 vyzval jeho právnu zástupkyňu na predloženie dôkazu o splnení tejto povinnosti poukazujúc na to, že preukázanie jej splnenia je nevyhnutné pre posúdenie otázky prípustnosti sťažnosti.

Konkrétne ústavný súd právnu zástupkyňu sťažovateľa upozornil, že v prípadoch namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa vyžaduje preukázať, že sťažovateľ podal sťažnosť na zbytočné prietahy v konaní predsedovi prvostupňového súdu podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) platného a účinného do 31. marca 2005 (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“), resp. po 1. apríli 2001 sťažnosť podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Právna zástupkyňa sťažovateľa odpovedala na uvedenú výzvu ústavného súdu podaním z 12. septembra 2005, v ktorom uviedla, že sťažovateľ sťažnosť predsedovi krajského súdu v zmysle citovaných zákonov nepodal.

Podaním z 19. septembra 2005 ústavný súd požiadal predsedu krajského súdu o informáciu o aktuálnom stave konkurzného konania vedeného pod sp. zn. 5 K 82/00.

Predseda krajského súdu v odpovedi z 11. októbra 2005 na uvedenú žiadosť ústavného súdu okrem iného uviedol, že *„Správca konkurznej podstaty doručil súdu 26. 9. 2005 písomný zoznam veriteľov za účelom rozvrhu podľa § 30 ods. 3 ZKV, v ktorom je vedený ako veriteľ aj sťažovateľ Š. V., ktorého pohľadávka bola správcom konkurznej podstaty v celom rozsahu uznaná a v konaní sa považuje za nespornú. V rozvrhovom uznesení sťažovateľ ako veriteľ I. triedy [§ 32 ods. 2 písm. a) ZKV] je uspokojený ako všetci veritelia I. triedy v rozsahu 9,5 % z prihlásenej pohľadávky (uspokojenie v rozsahu 4.833,- Sk zo sumy 50.819,- Sk). V I. triede boli totiž prihlásené celkom pohľadávky vo výške 85.545.216,- Sk, pričom na veriteľov I. triedy zostala suma 8.152.363,- Sk (koeficient 0,0952989) po uspokojení pohľadávok proti podstate a oddelených veriteľov.*

Vzhľadom na túto právnu situáciu samotné neukončenie incidenčného sporu (ktoré je možné považovať obsahovo za bezpredmetné pri uznaní nároku správcom), nemá vplyv na ukončenie predmetného konkurzného konania, kde súd ešte naďalej koná“.

Citované vyjadrenie predsedu krajského súdu zaslal ústavný súd 13. októbra 2005 právnej zástupkyňi sťažovateľa so žiadosťou, aby sa k nemu vyjadrila. Vo vyjadrení, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 25. novembra 2005, právna zástupkyňa sťažovateľa okrem iného uviedla, že aj po oboznámení sa s ním považuje sťažnosť za dôvodnú a zároveň upresnila petit návrhu na rozhodnutie vo veci samej s tým, že žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa Š. V., zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy SR na konanie bez zbytočných prieťahov, konaním Krajského súdu v Košiciach 5 K 82/00 a Krajského súdu v Košiciach 2 Cbi 24/03 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Krajskému súdu Košice, aby konal vo veci vedenej pod č. 2 Cbi 24/03 a prikazuje Krajskému súdu Košice, aby rozvrhové uznesenie súd vydal až po právoplatnosti rozsudku Krajského súdu 2 Cbi 24/03.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 000,- Sk, ktoré je Krajský súd Košice povinný zaplatiť sťažovateľovi do 3 dní od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 K 82/00

Sťažovateľ namieta porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v označenom konaní, ktoré vidí v neprimeranej dĺžke napadnutého konkurzného konania, a tvrdí, že ešte v roku 2000 včas a riadne prihlásil svoju pohľadávku, avšak uvedené konanie do podania sťažnosti nebolo právoplatne skončené.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov platného a účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „ZKV“) účelom tohto zákona je usporiadanie majetkových pomerov dlžníka, ktorý je v úpadku.

Podľa § 2 ods. 2 ZKV cieľom konkurzu alebo vyrovnania je dosiahnuť pomerné uspokojenie veriteľov z dlžníkovho majetku.

Ústavný súd zo súvisiaceho spisu krajského súdu zistil, že návrh navrhovateľa (T., spol. s r. o., B.) na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka bol doručený krajskému súdu 6. septembra 2000. Krajský súd uznesením sp. zn. 5 K 82/00 zo 7. septembra 2000

vyhlásil na majetok úpadcu konkurz. V zmysle § 13 ods. 2 ZKV boli v uznesení o vyhlásení konkurzu veritelia vyzvaní, aby prihlásili v lehote 60 dní odo dňa vyhlásenia konkurzu všetky svoje nároky s uvedením ich výšky, právneho dôvodu vzniku a ich zabezpečenie. Výzva zároveň obsahovala upozornenie, že na nároky, ktoré nebudú prihlásené, sa nebude prihliadať.

Po tomto dátume boli procesné úkony krajského súdu nasledovné:

- 11. októbra 2000 správca konkurznej podstaty (ďalej len „správca“) požiadal krajský súd o zvolanie prvej schôdze konkurzných veriteľov a o nariadenie prieskumného pojednávania v zmysle § 21 ZKV,

- 17. októbra 2000 bolo krajskému súdu doručené odvolanie úpadcu proti uzneseniu o vyhlásení konkurzu,

- 25. októbra 2000 bolo nariadené prieskumné pojednávanie a schôdza veriteľov na 29. november 2000,

- 21. novembra 2000 bol krajskému súdu doručený „*Plán speňazenia konkurznej podstaty úpadcu N. K., a. s.*“,

- 24. novembra 2000 správca doručil krajskému súdu žiadosť o vydanie súhlasu a určenie podmienok na predaj časti majetku úpadcu, ktorý je bezprostredne ohrozený zničením, resp. znehodnotením, zároveň bol predložený znalecký posudok vo veci ohodnotenia majetku úpadcu,

- sťažovateľ sa na prieskumnom pojednávaní konanom 29. novembra 2000 nezúčastnil a podľa zápisnice z tohto pojednávania nie je ani na zozname veriteľov, ktorých pohľadávky boli popreté správcom (dôvodom toho bola zrejme skutočnosť, že sťažovateľ doručil prihlášku pohľadávky do konkurzného konania po uplynutí 60-dňovej lehoty uvedenej v uznesení o vyhlásení konkurzu, a to až v deň konania prieskumného pojednávania osobne do podateľne krajského súdu),

- v nasledujúcom období správca priebežne vykonával úkony súvisiace so speňazením podstaty

- 11. marca 2002 správca doručil krajskému súdu žiadosť o predĺženie lehoty na skončenie konkurzu z dôvodu prebiehajúcich incidenčných sporov, ktoré neboli právoplatne skončené,

- opatrením zo 4. augusta 2003 bola predmetná konkurzná vec pridelená novej zákonnej sudkyňi v dôsledku úmrtia pôvodnej sudkyne,

- opatrením z 30. apríla 2004 krajský súd uložil správcovi v rámci dohľadu nad priebehom konkurzného konania, aby mu v lehote 15 dní od doručenia tohto opatrenia predložil správu o doterajšej činnosti pri výkone funkcie správcu a informáciu, koľko súdnych konaní týkajúcich sa konkurzu na ktorom súde sa ešte vedie; správca odpovedal krajskému súdu podaním, ktoré mu bolo doručené 25. mája 2004, a z ktorého okrem iného vyplýva, že: *„Predmetný konkurz nie je možné doposiaľ ukončiť, nakoľko na príslušných súdoch prebiehajú súdne konania s bývalými pracovníkmi, ktorí žiadajú, náhradu škody z titulu neplatného rozviazania pracovného pomeru. Žalované čiastky predstavujú rádovo sumu 700 tis. Sk, ktorá by bola v prípade úspešnosti pohľadávkou proti podstate.*

Mesačné náklady v súčasnosti predstavujú sumu cca 20 tis. Sk, ktorá je krytá z úrokov, ktoré poskytuje banka za termínovaný vklad.

Na základe uvedených skutočností nie je možné presnejšie určiť, termín predloženia konečnej správy“; k tomuto podaniu správcu je pripojený zoznam neskončených incidenčných sporov, resp. pracovnoprávných sporov k uvedenému dátumu v celkovom počte 18,

- 27. júna 2005 bola krajskému súdu doručená konečná správa o speňažovaní majetku z konkurznej podstaty (ďalej len „*konečná správa*“), vyúčtovaní odmeny a výdavkov správcu vyvesená na úradnej tabuli 8. júla 2005,

- 30. júna 2005 boli úpadca a konkurzní veritelia upovedomení o konečnej správe,

- 20. júla 2005 boli krajskému súdu doručené námietky S., a. s., B., proti konečnej správe,

- 9. augusta 2005 sa správca vyjadril k uvedeným námietkam,

- 16. augusta 2005 bolo nariadené pojednávanie na prejednanie konečnej správy na 30. august 2005, keď bola schválená konečná správa,

- 26. septembra 2005 bol krajskému súdu doručený písomný zoznam veriteľov za účelom rozvrhu, podľa ktorého bol sťažovateľ zaradený medzi veriteľov prvej triedy

s tým, že jeho pohľadávka bude uhradená pomerne na základe koeficientu vypočítaného „... podľa výšky priznanej pohľadávky a sumy prináležiacej na uspokojenie ostatných veriteľov týchto veriteľov“, t. j. v rozsahu 9,5 % z prihlásenej pohľadávky,

- uznesením sp. zn. 5 K 82/00 z 10. októbra 2005 krajský súd rozhodol o uspokojení veriteľov, pričom sťažovateľovi bola v rámci veriteľov zaradených do prvej triedy priznaná suma 4 843 Sk; krajský súd zároveň uložil správcovi uhradiť veriteľom priznané sumy do 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia,

- 24. novembra 2005 bola krajskému súdu doručená žiadosť správcu, ktorou oznamujúc, že splnil rozvrhové uznesenie v rámci konkurzného konania, žiadal o zrušenie predmetného konkurzu a zbavenia funkcie správcu.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej vzájomnej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním, rozhodnutím alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, alebo ak nezistí žiadnu možnosť porušenia označených základných práv alebo slobôd, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (m. m. II. ÚS 21/02, II. ÚS 28/04, I. ÚS 91/03, IV. ÚS 150/03).

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúmal, či v danom prípade nejde o zjavne neopodstatnenú sťažnosť. Úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej sťažovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia (m. m. I. ÚS 4/00).

Na základe opísanej chronológie postupu krajského súdu v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 5 K 82/00 ústavný dospel k záveru, že namietaný postup nesignalizuje

možnosť zbytočných priet'ahov v konaní, dôvodnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí s'ťažnosti na ďalšie konanie. V súvislosti s uvedeným záverom prihliadol ústavný súd najmä na to, že na krajskom súde prebiehalo vo väzbe na predmetné konkurzné konanie viacero incidenčných sporov, a na ďalších všeobecných súdoch celý rad pracovnoprávných sporov s bývalými zamestnancami úpadcu, bez skončenia ktorých nebolo možno skončiť ani napadnuté konkurzné konanie. Od výsledku týchto sporov totiž závisel pomer, v akom sa medzi konkurzných veriteľov mal v rámci rozvrhového konania rozdeľovať výt'azok z predaja konkurznej podstaty. Ústavný súd zohľadnil aj tú skutočnosť, že s'ťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva v takom osobitnom type konania, ktoré najmä so zreteľom na jeho účel a cieľ (§ 1 ods. 1 a § 2 ods. 2 ZKV) nemožno ponímať výslovne ako „vec s'ťažovateľa“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd vzhľadom na to konštatuje, že krajský súd v napadnutom konaní postupoval primerane k okolnostiam danej veci, a to, že existovali procesné prekážky brániace odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa s'ťažovateľ v tomto konkurznom konaní nachádzal, nebolo v rozhodujúcej miere spôsobené označenou nečinnosťou krajského súdu, ale, ako už bolo uvedené, nutnosťou vyčkať na právoplatné skončenie súvisiacich incidenčných a pracovnoprávných sporov.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené považuje za potrebné poukázať aj na svoju doterajšiu judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 48/03, IV. ÚS 331/04).

Opísaný skutkový stav neindikuje podľa názoru ústavného súdu možnosť prijatia záveru o takom postupe krajského súdu, z ktorého by bolo možné vyvodzovať vecnú súvislosť s označeným porušením základného práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a to napriek tomu, že od prihlásenia pohľadávky v konkurze s'ťažovateľom do jeho uspokojenia uplynula doba piatich rokov. V čase predbežného prerokovania s'ťažnosti bol už stav právnej neistoty s'ťažovateľa odstránený.

Z týchto dôvodov odmietol ústavný súd sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cbi 24/03

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sťažovateľa podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúmal najmä to, či v danom prípade nejde o neprípustnosť.

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ namietal zbytočné prietahy v postupe krajského súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Cbi 24/03.

V danom prípade ide o súdny spor, ktorý sa začal dorúčením žaloby krajskému súdu 9. júna 2003, smerujúcej proti správcovi ako žalovanému. Dňa 26. júna 2003 bol vyšší súdny úradník písomne poverený vykonávaním úkonov vo veci. Nadväzne na to krajský súd vyzval 6. júla 2005 sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku, pričom doklad o jeho zaplatení bol krajskému súdu predložený 2. augusta 2005. Dňa 18. augusta 2005 krajský súd nariadil termín pojednávania na 12. október 2005 a na tomto pojednávaní rozhodol rozsudkom, ktorým určil, že pohľadávka sťažovateľa „... vo výške 50.819,- Sk vedená v konkurznom konaní pod sp. zn.: 5 K 82/00, na Krajskom súde v Košiciach, proti úpadcovi N., K., a. s. (...), sa považuje za zistenú a zaraďuje sa do 1. triedy“.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ mohol do 31. marca 2005 na ochranu svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy podať sťažnosť na prietahy v konaní krajského súdu orgánu štátnej správy súdov podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona o štátnej správe súdov. Podľa citovaného ustanovenia sa mohli fyzické osoby a právnické osoby obracať na orgány štátnej správy súdov so sťažnosťami na postup súdu, len ak ide o prietahy v konaní (...).

Podľa ustanovenia § 8 ods. 1 zákona o štátnej správe súdov ústredným orgánom štátnej správy súdov je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia orgánmi štátnej správy súdov sú predseda a podpredseda najvyššieho súdu, predsedovia a podpredsedovia krajských súdov, predsedovia a podpredsedovia okresných súdov, ako aj predseda a podpredseda Špeciálneho súdu.

Ústavný súd ďalej pripomína, že po nadobudnutí účinnosti zákona o súdoch, t. j. od 1. apríla 2005, mal sťažovateľ možnosť podať sťažnosť na prietahy v konaní krajského súdu v zmysle ustanovenia § 62 ods. 1 zákona o súdoch.

Podľa ustanovenia § 62 ods. 1 zákona o súdoch sťažnosť môže podať účastník konania alebo strana v konaní. Sťažnosť na postup súdu môže smerovať proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva.

Podľa ustanovenia § 63 ods. 1 zákona o súdoch sťažnosti vybavuje predseda príslušného súdu, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia sťažnosti na predsedu súdu vybavuje predseda súdu vyššieho stupňa.

Ústavný súd je toho názoru, že sťažovateľ sa mal pred tým, než sa obrátil na ústavný súd, domáhať ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v podobe podanej sťažnosti na prietahy v konaní krajského súdu adresovanej jeho predsedovi. Práve využitím inštitútu podania sťažnosti mohol sťažovateľ docieľiť nápravu, pretože, ako ustanovujú citované ustanovenia zákonov, sťažovatelia sa môžu obracať so sťažnosťami na postup súdu, len ak ide o prietahy v konaní, resp. ak sťažnosť na postup súdu smeruje proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Sťažnosť podľa citovaných ustanovení zákona o štátnej správe súdov a zákona o súdoch považuje ústavný súd aj podľa svojej stabilnej judikatúry (napr. IV. ÚS 153/03,

IV. ÚS 278/04) za právny prostriedok nápravy, ktorý zákon sťažovateľovi účinne poskytuje na ochranu jeho základných práv alebo slobôd, a sťažovateľ je povinný využiť ho, aby splnil podmienku prípustnosti sťažnosti v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ však v prípade namietania prietáhov v konaní krajského súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Cbi 24/03 tento účinný prostriedok nápravy nevyužil.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal všetky opravné prostriedky alebo iné prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Ustanovenie čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy a ustanovením § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde limituje hranice poskytovania ústavnej ochrany základným právam zo strany ústavného súdu na jednej strane a iných orgánov štátu na strane druhej. Poskytnutie ochrany základným právam ústavným súdom nie je jednou z paralelných možností ochrany ústavných práv. Jeho pozícia vyplýva z princípu subsidiarity a jeho ústavnej ochrany sa možno domáhať v prípade, ak sťažovateľ vyčerpal všetky opravné prostriedky alebo právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytuje (obdobne napr. III. ÚS 100/05, III. ÚS 249/05).

Ústavný súd je toho názoru, že v danom prípade nešlo o taký súdny spor, ktorý by svojou celkovou dĺžkou konania (2 a pol roka) bez využitia právneho prostriedku na dosiahnutie nápravy porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bol spôsobilý takéto porušenie spôsobiť. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov. V nadväznosti na to ústavný súd uvádza, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv“ (III. ÚS 44/03).

Keďže ústavný súd z obsahu sťažnosti, z vyjadrenia právnej zástupkyne sťažovateľa ani z obsahu súvisiaceho súdneho spisu, ktorý si vyžiadal, nezistil, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľa z dôvodov hodných osobitného zreteľa, odmietol jeho sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd už nerozhodoval o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti, ktoré v nej boli sťažovateľom uplatnené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2006